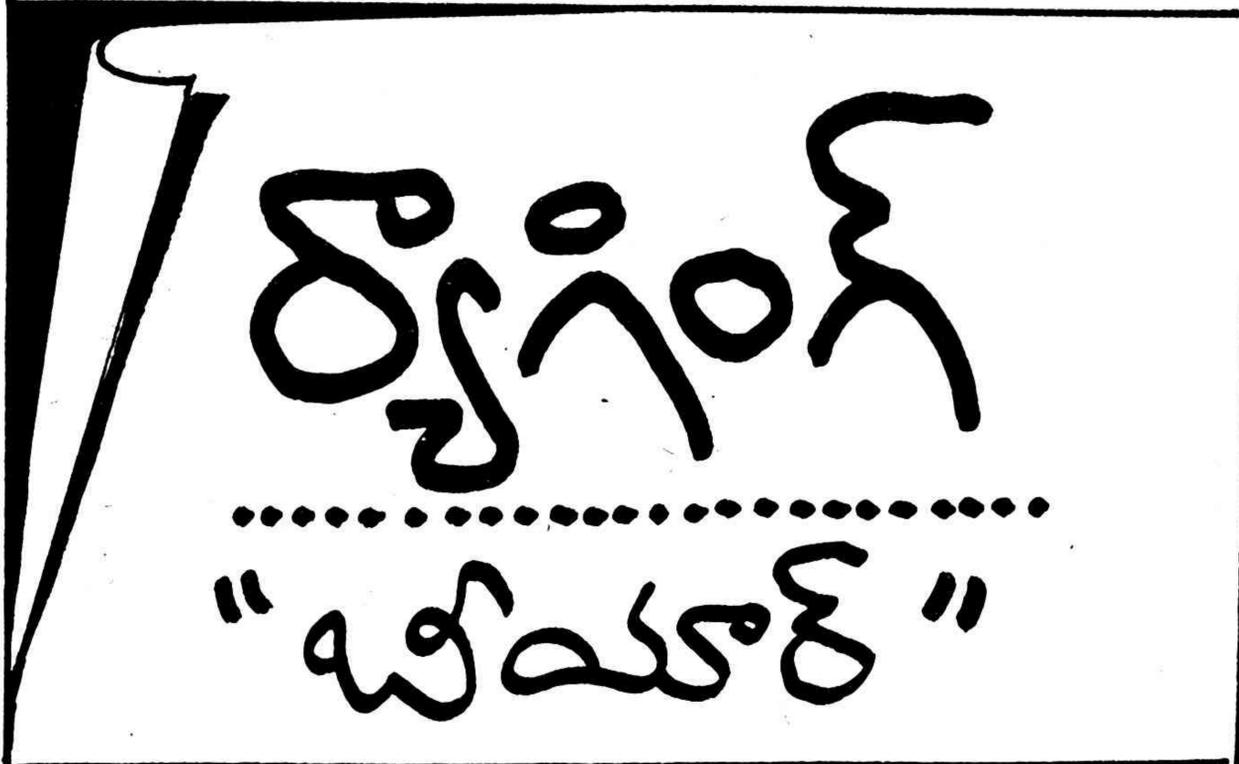

బిడికి టైముయిపోతోంది. స్వేచ్ఛనేమో చాలా దూరం. రిక్తా యేదయినా దొరికితే బాగుండును అనుకుంటూ హడావుడిగా వీధిని పడ్డాను.

అర్జంటుగా ఎవరయినా ఎక్కడికయినా వెళ్ళాలన్నవచ్చినప్పుడు ఒక్క మా కోలనీ లోనే కాదు అస్సలు ఏ ఊళ్ళోనయినాగానీ

కునికిపాట్లు పడదంటేదు. ప్యాసింజర్లు కూచునే సీటుమీద తను కూచుని. తొక్కేటప్పుడు తను కూచునే సీటుమీదకి కాళ్ళు

పడే అలవాటు ఉన్నట్టే లేదుకదా! ఇప్పుడు నేను వెడుతున్నది ఎలాగూ అటువంటి సభకే కాబట్టి పోనీ తీసుకు వెడదామా ఏంటి. ఓ నూటపదహారు శాతం ఇప్పించినవాళ్ళమన్నా అవుతాం అనుకుని "అబ్బాయ్! రిక్తా!" అని పిలవబోయి నన్ను నేను తమాయించుకుని ఆగాను.

నేను వచ్చానుగదా ఇక్కడికి. మొయ్య లేక భుజం నుంచి దించుకున్న నా బ్యాగు నేను ప్రయాణీకుణ్ణేనని తెలియజేస్తోంది గదా! ఎమ్.ఎల్.ఎ లెవెల్లో ఉన్న నా సంచీ లాల్చీ నేను రిక్తాలెక్కే మొగణ్ణేనని. సిటీ బస్సుల కోసం ఎదురు చూస్తూ వడి ఉండే రకానిపై కాదనీ చెప్పక చెబుతున్నాయిగదా వీడిలో పిసరంతయినా మార్పు లేదేమి! సీటుమీద నుంచి కాలు దించలేదు. మీసం మీద నుంచి చెయ్యి తియ్యలేదు. వీడి దర్పం చూస్తూ వుంటే "నేను కూచుంటాను. నువ్వు తొక్కు" అనేట్లు వున్నాడు. అమ్మా ఎంత పొగరు వీడికి!

రిక్తాలు వోరకవు. అదవా ఒక వేళ దొరికినా ఓ ముసిలాడు దొరుకుతాడు. వాడు ఏ చెట్టు నీడనో రిక్తా ఆపుకుని సీటు మీదకి ఎక్కడైతే తొట్టలోనే కూర్చుని కాళ్ళు నేలమీదకి వేలాడేసుకుని కునికిపాట్లు పడుతూ ఉంటాడు. వాడి ఎకం కాలికో కుడి కాలికో ఏదో ఒక దెబ్బతగిలిన కట్టుకూడా విధిగా వుంటుంది. చూస్తూ చూస్తూ ఇలాంటివి రిక్తా ఎక్కలేము. ఎద్దుపొమ్మని మానెయ్యలేము. తీరా ఎక్కడైతే ఒక్కసారి ఇలాంటి బళ్ళకి చీటికి మాటికి చెయినూ ఊడిపోయే రోగం కూడా వుంటుఉంటుంది. ఇక చూడండి మన ఆవస్థ.

భుజానికి తగిలించుకున్న ఎయిర్ బేగ్ బయవని పిస్తోంది. ఇప్పటికి ఓ అరడజను సార్లయినా భుజం మార్చి ఉంటాను. ముసిలాడిదో ముక్కాడిదో ఏదో ఒక రిక్తా దొరికితేనేవారు. ఇవ్వేళ్ళకి అదే వదిపేలు అనుకుంటూనే మా సెంటరికి వచ్చేశాను.

అబ్బే! ఇవ్వేళ్ళ ఏ దేశ నాయకుడో చచ్చేదన్నమాటే. మా సెంటర్లో రిక్తా వుంది. అదీ చీటికి మాటికి చెయినూడి పోయే దొక్కుబండికాదు. మాంచి కండి షన్లో. రకరకాల సింగరాలో. సెమీ లగ్జరీ బస్సులాగా తళతళలాడిపోతోంది.

రిక్తా అబ్బిచూడా ఏ ముసిలాడో బక్కాడో కానేకాదు. మంచి పహిల్యాను లాగా వున్నాడు. మామిడి చెట్టు నీడనే బండి నిలుపుకున్నా తొట్టెలో కూచుని

తన్నిపట్టి తీవిగా కూచున్నాడు. మామిడి చెట్టుకింద నుహారాజులాగా కూచున్నాడు. మీసాన్ని దు వ్వు కుంటూ. కొసల్చి నాలికతో లాగి పంటికింద సు తారంగా కొయికుతూ కాలక్షిపం చేస్తున్నాడు. పోజు చూస్తే సింహాసనంమీద చక్రవర్తిలాగే ఉన్నాడు.

కాస్త కుభ్రమయిన తలపాగా. చెమ్మికోటూ తగిలిస్తే భువన విజయ సభలకి శ్రీకృష్ణదేవరాయలుగా పనికొస్తాడు.

తిమ్మయినూ ఉంటాడు కాబట్టి ఎటుదిరిగి రాయలవారికి పెదవి విప్పాలిని అవసరమే ఉండదుకదా! పైగా ప్రభువు మితభాషి. కునికిపాట్లు పడకుండా కూర్చోగలిగితే చాలు బాగానే ఉంటుంది. వీడికి కునికిపాట్లు

పైగా మనమే రిక్తాని పిలిచాము అంటే మన ఆత్రం కనిపెట్టేసి రూపాయి బాడుగకి అయిదు రూపాయలు అడుగుతాయి వీళ్ళు నామ తెలీవా!

మనం ఇలా తీవిగా నిలబడితే వాడంతట వాడుగా రిక్తాని లాక్కొచ్చి వినయంగా "అయ్యోగారూ! రిక్తా!" అని అడిగితే. ఏదో ఈరూపేణా నీకు ఓ రూపాయిడబ్బులు ముట్ట జెబుదాం అనే తప్ప. అదీ నువ్వు అడిగావు కనక. లేకపోతే నాకు రిక్తా ఎందుకోయ్. ఓ నిముషం నుంచుంటే పిటీ బస్సు రాదూ అనే పద్ధతిలో మాట్లాడితే లొంగుతూతప్ప లేకపోతేనా. అమ్మబాబోయ్. ఏమి రేట్లూ ఏమి రేట్లూ!

నేను ఇలా నుంచునే ఉన్నాను వాడు

ఇటీవల పిలాపురంలో తన షష్టిపూర్తి సందర్భంగా జరిగిన పౌర సన్మానానికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్న ప్రఖ్యాత రచయిత శ్రీ సోమసుందర్. శ్రీ చాగంటి సోమయాజులు. 'కళాప్రపూర్ణ' మధునావంతుల సత్యనారాయణశాస్త్రి వున్నారు.

అలా కూచునే వున్నాడు.

బండికి ట్రైమైపోతోంది. అయినా సరే వీణ్ణి నా అంతట నేను ఫిలవనుగాక పిలవను. ఎంత పొగరు వీడికి. ఎం అలా దెయ్యంలా కూచోబోతే వచ్చి అడక్కుడదూ! ఇంకో అయిదునిమిషాలు చూస్తాను. వీడయినా దిగిరావాలి లేదా మ రో రి జె అన్నా రావాలి. లేకపోతే పిటిబస్సుయినా వస్తుంది. ఏదీ రాదూ మరీ మంచిది. ప్రయాణమే మానేస్తాను. అంతేగాని నా అంతట నేనుగా పిలిచి వీడి రిజె మాత్రం చస్తే ఎక్కను.

ఇంకా ఏ పాటి ట్రైముండా అని వాచి చూసుకుంటున్నాను. వక్క సందులో రిక్తా మువ్వల గలగలలు వినిపించాయి. నేను వెనక్కి తిరిగి చూసే సరికే రిక్తా నా దగ్గరికి వచ్చేసింది. నేను కాలుతీసి రిక్తాలో పెట్టడమే తరువాయిగా ఉంది.

“బండి కానాలాండి అయ్యగారూ! ఎక్కండి.”

నేను కదలేదు.

“ఎక్కండి అయ్యగారూ! చేననుకేగా. రూపాయి ఇవ్వండి సాలు” దిగి జాలిగా ప్రాధేయపడుతున్నట్టుగా అడిగాడు. నాకు కావలసిన వద్దతిలోనే అడిగాడు. అయినా నేను కదలేదు. కుర్ర వెదవ. పీలగా ఎలా ఉన్నాడో చూడు. నిండా నా మనవడి వయస్సు ఉంటుందో. ఉండదో. అడుతూ పాడుతూ హాయిగా ఏ బళ్ళోనో చదువుకోవలసిన వయసులో వీడికి ఈ దొర్నాగ్యం వీమిటి!

నా మొహంలో నా కళ్ళల్లో ఏ భావం కనవడిందో ఏమోగానీ -

“తొక్కగలను అయ్యగారూ! ఏం పల్లెడు. ఎక్కండయ్యగారూ!”

“నీ మొహం నున్నేం తొక్కగలవురా!”

“లేదండయ్యగారూ! నేను తొక్కగలను. సూద్దురుగానిగా ఎక్కండి. రోజూ తొక్కుతుల్లా....” అంటూనే నా బ్యాగు రిక్తాలో పెట్టేశాడు.

మరింక నాకు అధిరోహించక తప్పింది కాదు. ఎక్కుతున్నాను.

“ఎక్కండెక్కండి. తొక్కలేకపోతే దేంటి. తొక్కుతాడు. తొక్కి తొక్కి తీసి కెల్తాడు నరాసరి తీసికెల్తాడు.”

మామిడిచెట్టు కింద మహారాజు నాకేసి అరుస్తున్నాడు. మీసాల మీద చెయ్యి అప్పుడు తీసి ఊర్వ్య లోకాలు చూపిస్తున్నాడు. ఓరి వీడి వెక్కిరింపు తగులడా. నాకు వళ్ళు చుండిపోయింది. ఏమయినా సరే వీడి రిక్తాలోనే వెడతాను. అని తీర్మానించేసుకుని కూచున్నాను. కుర్ర వెదవ లాగుతున్నాడు. మహారాజుగారి రిక్తానిదాటి అటువైపుకే వెళ్ళాలి. సరిగ్గా వాడు ఉన్న చోటుకి వచ్చాం.

“ఓరెదవ లంజాకొడకా! బతిమాలి బేతా తెక్కిచ్చుకుని ఎంత కాలం రిక్తా ఏస్తావురా

దూ!" అన్నాడు.

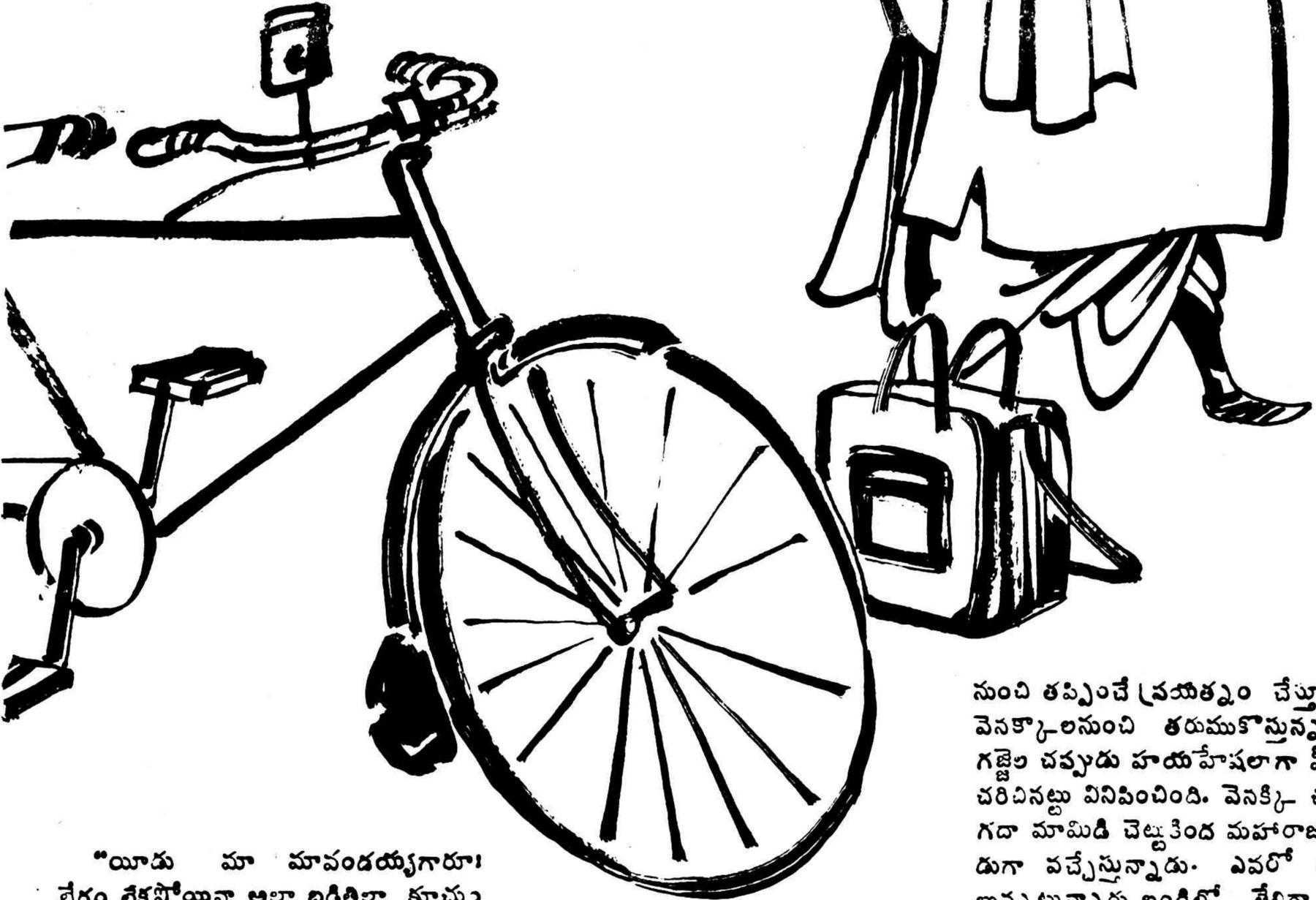
నా మీదే ఉమ్మేసినంత కోపం వచ్చింది. ఏం చెయ్యను కని రెంకింతలయింది. నిభా యించుకున్నాను.

"సీకేం బాబూ చెబుతావ్ కబుర్లు. పొద్దు తేలనుంచీ బోణీలేదు...."

ఈ సమాధానం చెబుతూనే పరుగు వరుగున రిక్తాజోరుగా లాగేసి ఇంచుమించు ఎగిరి కూచుని కడ్డీ తొక్కుడు మొదలు పెట్టాడు మా కుర్ర వెదవ.

అని కాబోలు మరి కాస్త జోరుగా తొక్కు తున్నాడు.

ఎంత మూలాని రోడ్డుమీద జననందారం

"యీడు మా మావందయ్యగారూ! బేరం లేకపోయినా అలా బడితీలా కూచుంటాడే తప్ప బండి దిగడంకీ, యీడికేవండీ సంపాదిచాల్సిన ఆవసరంలేదు. మా అత్త ముంద ఆ యింట్లోనూ యీ యింట్లోనూ చాకిరీచేసి సంపాదిస్తంది, యీడి అట ఇలా సాగుతాంది." కొంచెంసేపు మాటలు ఆసాడు. తొక్కుతున్నాడు. వొళ్ళంతా చెమటలు పట్టేళాయి. ఒగురుస్తున్నాడు.

"మరి నాకేవో అలా సాగదుగదండి! మొన్నటి యాక్సిడెంట్లో మా బాబు కుంట్లో దయ్యాడు. రిక్తా యెయ్యలేకపోతన్నాడు. మా యమ్మ రోగిష్టది. యిక తప్పనిసరయినేనే రిక్తా యెయ్యటం మొదలెట్టానండి! యీడికంతా ఏలాకోలంగా వుండండి!" మళ్ళీ కాసేపు మానం. తొక్కుతున్నాడు. సీటుమీద కూచోకండా అలాగే తొక్కుతున్నాడు. వగురుస్తున్నాడు. తొక్క లేక పోతున్నాడని నేను ఎక్కడ అనుకుంటానో

అంతగా లేదు. లేకపోతే నేను ఇంకా బిక్కు చచ్చిపోతును. ఎలకపిల్లలాగా వీధూ ఏనుగు గున్నలాగా నేనూను. సిగ్గుగానే ఉంది. అయినా ఏం చేస్తాం వాడిమీద వొళ్ళు మండి నగమూ. వీడికేదో ఓ రూపాయి ముట్ట జెబునామని నగమూ. సరే ఆవసరంకందనే ఉంది. ఎక్కక తప్పించికాదు. వీడు మళ్ళీ మొదలుపెట్టాడు -

"ఇయ్యేల రెగిచెయిరిమొగంచూళానో కానీ పొద్దుతేల్పించీ బోణీమే లేవండి. యిసుగొచ్చి ఇంటికెల్లిపోయి బండికి నూని గుడ్డపొగేసి ఇప్పుడే వస్తున్నానండి! తవ బేరందొరికిందండి!" మళ్ళీ కాసేపు విశ్రాంతి ఒగురు

"బేరాలు దొరక్కపోతే నూనెగుడ్డ పొగ వెయ్యడం వీళ్ళ ఆచారం కాబోలు. ఏంచాద స్టాలో యేమిటో" అని ఆలోచనల్ని వీడి

నుంచి తప్పించే ప్రయత్నం చేస్తూండగా. వెనక్కాలనుంచి తరుముకొస్తున్న రిక్తా గజ్జెల చప్పుడు హయహేషలాగా వీపుమీద చరిచినట్టు వినిపించింది. వెనక్కి చూద్దును గదా మామిడి చెట్టుకింద మహారాజు దూకు డుగా వచ్చేస్తున్నాడు. ఎవరో ఆడంగు లున్నట్టున్నారు బండిలో. తేలిగ్గా తొక్కే స్తున్నాడు.

"తొక్కరా యెదవ నాయలా! తొక్కూ నాలుగు రూపాయల బేరాన్ని రూపాయి డబ్బులకి బతిమాలి ఎక్కించుకున్నావుగా తొక్కూ!" అని వెనక నుంచి. అరుస్తూ, మా రిక్తాని తప్పించుకుని ముందుకు పోవ దానికి అటూ యిటూ తంటాలువడు తున్నాడు.

మా కుర్ర వెదవకి మాంచి ఊపు వచ్చే సింది. జోరు పెంచేళాడు. తొక్కినవాడు తొక్కినట్టున్నాడు. అస్సలు ఆవనే ఆవడం లేదు. మాటలూ మాట్లాడడం లేదు. ఒకటే తొక్కుడు. జోరుగా తొక్కేస్తున్నాడు. యీ స్పీడుకి వీడి చేతిలో హేండిలు బారే కాదు మొత్తం బండే వొణుకుతోంది. ముందుచక్రం ఏదన్నా రాయిమీదకి ఎక్కి వడినప్పుడల్లా బండి ఇంచుమించు

స్వాదీనం తప్పతోంది. నాకు భయం వట్టుకుంది. ఆసలే సిగ్గువడి చస్తూంటే లేని పోని అవతిష్ట. ఇది కూడానా. అందులోనూ వెనక్కాల బిండిలో ఆడవాళ్ళున్నారు. తీరా జేసి ఇది బోల్తాకొట్టడంలేదు!

“ఒరేయ్! వాణ్ణిపోసి, యనం నెమ్మదిగా వెళ్తాంగానీ!” అన్నాను.

“అదేం కుదరదండీ! అణ్ణి ముందు కెల్ల నివ్వను”

“ఏడికావులే మొండివట్టుదలలకి పోకు. కుర్రవెవవి?”

“మీరెందుకంతయ్యగారు! మీరు మట్టాడకండా కూచోండి. నేను తీసు కెల్తానుగా-” అయినవడుతునే నన్ను గట్టిగా కనురుకున్నాడు.

“తీసికెల్తాడండీ తీసికెల్లకే! సరాసరి సొరాసికే తీసికెల్తాడండీ!”

అంటూ వీడి మావ మా రిక్తాకి కుడి వైపు నుంచి జొరబడిపోయాడు. మా వాడికి నైడు ఇవ్వక తప్పింది కాదు. వాడు దాచేశాడు.

ఇంక ఇప్పుడు వాణ్ణి వీడు వెంబడించడం మొదలుపెట్టాడు. “వద్దు మొర్రో” అని మొత్తుకుంటుంటే నా నోరు మూయించేస్తున్నాడు.

కన్న/వెంపుడు తల్లి

నా మదిలో ఊహలు

ఉయ్యాలలాగుతున్నాయి!

నా హృదిలో భావలు

సయ్యాట లాడుతున్నాయి!

నాకు కనిత్యం న్రాయాలని ఉంది

శాని కలం నడవనంటున్నది

కాలం కదలనంటున్నది

ఎందుకో తెలుసా!

కనిత్యం అనత్యాలకు కన్నతల్లి!

అవేశాలకు వెంపుడు తల్లి!!

—వి. వి. సుబ్బారావు

నేను భయపడినంతా ఆయింది.

మున్నిపాలిటి వాళ్ళు ఏ వంపులకోసమో రోడ్లకి అడ్డంగా తవ్విన గాడిలో ముందు చక్రం పడడమేమిటి. బిండి పెద్ద కుడుపుతో ఆగిపోవడమేమిటి. కుర్ర వెదవ కెప్పున అరుచుకొంటూకట్టి మీదనుంచి జారిపెడలుకి తగులుకుంటూ పడడమేమిటి అంతా ఒక్క షణంలో జరిగిపోయింది.

రెండు తొడల మధ్యన రెండు చేతుల తోనూ అదుముకుంటూ “అమ్మా అమ్మా” అని

మూలుగుతూ గిరిగిరిలాడుతున్నాడు కుర్ర వెదవ.

‘అరే’ అంటూ నేను రిక్తాలోంచి దూకి నట్లుగా దిగాను.

“దెబ్బ తగిలిందా?”

“లేదులేండి! వర్లేదు. అమ్మా, కూచోండి తీసికెల్తాను—” అంటూ కొంచెం లేవబోయి పెద్దగా మూలుగుతూ పడిపోయాను.

గట్టి దెబ్బ తగిలుంటుంది పిచ్చివెదవకి. ఏం చెయ్యాలి. ముఖం మీద నీళ్ళు జల్లు దామా! సోదా ఇద్దామా! కనుచూపు మేరలో షాపులూ లేవు. ఇళ్ళూ లేవు. వెదవ స్టేషను విసిరేసినట్లుగా ఊచుకి దూరంగా ఉందాయే. కంటికి కనబడుతోంది గానీ అదీ ఇక్కడికి కనీసం ఒక అర ఫర్లాంగు మారంకుంటుంది. ఏం చెయ్యడానికి పాలుపోక నానా కంగడుగానూ ఉంది నాకు. వాడి వక్కనే గొంతుకూచున్నాను.

మమ్మల్ని దాటి ముందుకి పోయిన వీడి మావగాడు మరి వెనక్కి తిరిగి చూశాడో. లేకపోతే వెనకానే వస్తున్న మా రిక్తా మువ్వల చప్పుడు గొల్లునుని చప్పుడు చేసి ఆగిపోవడంతో అనుమానం వచ్చి అగడో గానీ. తన రిక్తాని అక్కడే వదిలేసి వసుగు వరుగున వెనక్కి వచ్చేవాడు వస్తూనే-

జ్యోతి
డబల్ రిఫైండ్
వేరుశనగ నూనె

యుమ యుమలార్డే
కమ్మని వంటలకు చక్కటి
రుచి కౌరకు వంటనూనె

స్వచ్ఛమైన, పరిశుద్ధమైన జ్యోతి డబల్ రిఫైండ్ వేరుశనగనూనె. మీ వంటలందరినీ విడిచివెళ్ళని కాస్తక అతిథి. మంచి పంటలు ఉన్నంతకాలం మకాం వేస్తుంది. జ్యోతి 15.5 కేజీలలోనే కాక, మీరు కోరుకున్న సైజులలో 4 కేజీలు, 2 కేజీలలో కూడా లభిస్తుంది.

JYOTI
DOUBLE REFINED
GROUNDNUT OIL

మనం దైన వంటలకు చక్కటి నూనె

కయారు చేయువారు: ఆంధ్ర ఆయిల్ రిఫైనరీ, ప్రా. కాంతిబదర్, కర్నూలు-518 001.

వెలుపడినవి

- * ఎఫ్. ఆర్. సింది బుట్టెముడి.....15-00
- * ఆర్. సిండ్ల్యేవేవి తొలిపుయ.....18-00
- * మోలకీ చందూర్ లోబల్బు.....16-00
- * యల్లంకెట్టె నోయి పాకకులున్నబుజ్జెత్త!.....17-00
- * పుల్లల్ల చంద్ర కేపటి మనుషులు (అంబుజ్యోతి సోలయర్).....16-00
- * ఘండికొట బుట్టె జీరో ఫ్లోపకుసులడే చక్రాలు. పువహించే జీవితకావాలి.....20-00
- * బుట్టెబోలు దావలకు బుగిలేది.....25-00

బొట తప్పక చదవ వలసిన మా 1984 పురుగులలు

- * మోలకీ చందూర్ సప్లయ్.....15-00
- ఎల్లి మెట్టెక్కినో.....16-00
- * మోచర్ల జయన్యేమల చీకటి దిపాలు.....15-00
- కరిగిపోయిన సీరిమేషన్.....19-00

పల్లవి పబ్లికేషన్స్

విజయవాడ, విజయవాడ-2

".... నలిగిపోయినయ్యా 1 లం ... కొడకాని 1 రిక్తా ముట్టుకోవద్దురా అప్పుడే నంటె యినిపించుకోకండా నేనే స్టా నేనేస్తానని యెగురుకుంటూ మొదలెట్టావ్! అయ్యిందా"

వీడి మాటల్లో ఆదుర్దా దాదా. కోపమూ అన్నీ కలగాపులగంగా వినబడుతున్నాయి. ముఖంలో మాటలకి అందని ఆందోళన స్పష్టంగా కనబడుతోంది.

"ఓరి వెదవా! నువ్వు తరుముకు రాబట్టేరా యింత జరిగింది" అని తిడదామనుకున్న నా కిసి అంతా నా గొంతులోనే ఆరిపోయింది.

కుర్రవెదవని రెండు చేతుల్లోకి అడ్డంగా ఎత్తుకుని తన రిక్తావైపుకి గబగబా వెళ్ళి పోతున్నాడు ఏంచెయ్యాలో తోచని నేనూ నాలుగడుగులు కూడా వేసి -

"దెబ్బ గట్టిగా తగిలినట్టుంది. ఆసువ త్రికి తీసుకెడితే మంచిది" అన్నాను.

"ఆయ! ఆక్కడికేనండి తీసుకెల్ల

న్నాను. తవరు బాడుగిచ్చారండీ!" అడిగాడు వీడు అడిగేవరకూ నాకు ఈ మాటే తోచలేదు. ఎంత వెక్కిరింపుగా అడిగాడు. అయినాసరే వీణ్ణి ఏమీ అనలేకపోతున్నాను. బనీను జేబులోంచి వరుసుతీసి అయిదు

రూపాయల కాగితం కుర్రవెదవ చొక్కా జేబులో కుక్కేళాను. చెమట అంటిన చెయ్యిని వంచికి తుడుచుకుంటూ అయిదు రూపాయలు ఇవ్వగలిగినందుకు ఆనందిస్తున్నా నన్ను "అదిగో ఆ కనిపించేదే స్నేషనండి! నడిచి యెల్లిపోతే యెల్లిపోండి! లేదంటే యాణ్ణి ఆస్పత్రిలో జేర్పించి మళ్ళీ వాచ్చి మిమ్మల్ని తీసెళ్ళి చేసన్నో దింపుతాను యిక్కడే వుండండి!" అని శుభవోడిచేస్తూ మహారాజా తన రిక్తా దగ్గరికి వెళ్ళిపోయాడు. నేను నిశ్చేష్టుణ్ణయి చూస్తూ నిలబడిపోయాను.

వాడి బండిలో ఆనాళ్ళు అప్పటికే దిగి కంగారుగా ఇటు చూసూ నిలబడ్డారు. వీణ్ణి తీసెళ్ళి అందులో పడుకోబెట్టి, బండి లాగుతూనే- "బాడుగు అక్కర్లేదమ్మ గారూ! అదిగో చేసను నడిచి యెల్లిపోండి" అని చెప్పేసి అస్పత్రి రోడ్డుకి స్పీడుగా వెళ్ళిపోయాడు.

నాటకరంగం

శ్రీ టి. శివరామారావు

కృష్ణాజిల్లా ఆకివీడులో పుట్టి, ఏలూరులో ప్రసిద్ధాభ్యాసం చేసి రైల్వే ఉద్యోగిగా విజయవాడ చేరుకున్న శ్రీ శివరామారావు సాహిత్య జీవితంలోకి, 1947లో కథకుడిగా ప్రవేశించారు. తెలుగు స్వతంత్ర, యువ, ఆంధ్రపత్రికల్లో అడపా దడపా కథలు వ్రాసేవారు. విజయవాడ వచ్చాక మిత్రులు శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు, ప్రఖ్య శ్రీరామ మూర్తి, సి. నాగభూషణం లాంటి మిత్రుల సాహచర్యంతో, నాటక రంగానికి దగ్గరైనారు.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు ప్రేరణతో తొలి సారిగా 'ఈ లోకం' నాటకం వ్రాసి రైల్వే ఇన్స్టిట్యూట్లో ప్రదర్శించారు. ఇది 1951 నాటి మాట.

ఆంధ్ర నాటక కళా పరిషత్ పోటీలు ఉత్సాహంగానూ, ఉద్యేగంగానూ 1980 ప్రాంతాల్లో జరిగేవి. అప్పుడే మిత్రుల ప్రోత్సాహంతో "నేరము-శిక్ష, విష పుడియలు, రత్నగర్భ" వంటి ఉత్తమ నాటకాలు శ్రీ శివం వ్రాశారు. ఈ నాటకాలకు మాతృకలు వేరేవున్నా, తెలుగు సాంఘిక జీవనానికి, వీటిని అసాధారణ ప్రతిభతో అనువదించి, రంగస్థలానికి అనువుగా మలచారు- శ్రీ శివరామారావు.

ఈ నాటకాలు ఆంధ్ర నాటక కళా పరిషత్ పోటీల్లో ప్రదర్శించబడ్డప్పుడు ప్రేక్షకులు విమర్శకులు వీటిని అమితంగా ఆదరించారు. "నేరము శిక్ష" నాటకరచనకు శ్రీ శివం ఉత్తమ నాటక రచయితగా 1957లో ఆంధ్ర నాటక కళాపరిషత్ వారి బహుమతి అందుకున్నారు. 1988లో సికింద్రాబాదు, రైల్ నిలయానికి బదలీ అయ్యాక శ్రీ వి. ఆర్. కృష్ణ సాహచర్యం లభించింది.

డాక్టర్ జి. వి. కృష్ణారావు "కీలు బొమ్మలు" నాటికరచనచేశారు. శ్రీ వి. ఆర్. కృష్ణ ఆంధ్రప్రదేశ్ నాటక సంఘంవజైన ఆ నాటకాన్ని వజీవనాటకంగా వ్రాయొగించి అనేకసార్లు విజ్ఞాన ప్రశంసలు పొందారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ నాటక ఎకాడమీ తరపున శ్రీ మునిమాణిక్యం కాంతం కథలోని పుట్టాలిష్టాపీర్చికూర్చి 'నేమా-మాకాంతం'ని నాటకంగా మలిచారు. దీన్ని విఖ్యాత

దర్శకులు శ్రీ కె. సూర్యనారాయణమూర్తి అద్భుతంగా రంగస్థలం మీద ప్రదర్శించ నేశారు.

శ్రీ శివం ప్రముఖ నవలలు యెన్నింటినో రేడియోకి శ్రవ్య నాటికలుగా మలిచి అశేషమైన శ్రోతలకు ఆప్తులై నారు. ఇందుకు శ్రీ కె. చిరంజీవి ప్రోత్సాహం కారణం.

శ్రీ శివం నిపురుగవైన విప్రు, తెలుగు నాటకరచనలో ఆయనదొక బాణి. ఆయన రచనల్లో పాత్రలు, వాటి స్వరూప స్వభా వాల్లో రచయిత కనపడడు. సమగ్రమైన ఇతివృత్తానికే ప్రాధాన్యత ఎక్కువ ఇచ్చే శ్రీ శివం ఇతర రచనలు "అటాగిని" కథా సాగరం వెన్నెలలో మానవుడు. (కథా సంపుటాలు) నేరము-శిక్ష, నరకం, అంత ర్యాలు నవలలు కూడా వ్రాశారు. అంతకు మించి, రమణాశ్రమంలో ఆచలంగా వుండి పోయిన చలంగారికి ఉత్తరాల మిత్రుడుగా సాహితీ మిత్రులకు ఆప్తుడు.

—తారక రామారావు

